

De beslissende stem

Voorafgaand aan Prinsjesdag had in Den Haag het Prinsjesfestival plaats, met dit jaar als thema 'De kunst van conflict en compromis'. Onderdeel is de Prinsjesrede, een

landelijke wedstrijd voor speechschrijvers. Hieronder de winnende speech. De opdracht luidde: 'Schrijf een toespraak voor een Kamerlid dat de beslissende stem heeft in het

debat over de gaswinning in Groningen en daarmee over het voortbestaan van het kabinet met alle gevolgen van dien. Het kabinet wil doorgaan met substantiële gaswinning in verband met de opbrengsten die nodig zijn om uit de economische crisis te komen. De helft van de Tweede Kamer wil de winning ge-

heel stopzetten in verband met de veiligheid van de Groningers. Een compromis is niet aanvaardbaar, is in voorverkenningen duidelijk geworden.'

Winnaar Astrid Schutte (55) is schrijver, journalist en gespecialiseerd in storytelling.

Ik bin ain Grunneger

Astrid Schutte

Voorzitter,

Stelt u zich eens voor: na uw werk rijdt u naar huis. Als u bij uw huis komt, ligt de stoep bezaaid met kapotte dakpannen. In uw gevel zit een scheur, van dakgoot tot deurkozijn, zo groot dat uw hand erin kan. Een deskundige van de NAM die langskomt, geeft opdracht direct de gevel te stutten. Dit overkwam de familie Janssens uit Appingedam toen een aardbeving, ontstaan door gaswinning, hun huis had getroffen. Opeens zaten Henk Janssens, zijn vrouw en vier kinderen in een huis dat volgens de NAM niet veilig is. Ze wilden wel weg, maar verhuizen konden ze niet. Hun huis was niks meer waard. Niemand wil een huis waarin je niet veilig kunt wonen.

Voor de meesten van ons is veilig wonen gewoon. Niet voor de familie Janssens. Henk Janssens weet hoe het is om 's ochtends naar je werk te vertrekken en maar te moeten hopen dat je huis er 's avonds nog staat. Hopen dat je gezin nog veilig is en niet onder het puin ligt. Hopen dat de keus van het kabinet om door te gaan met het winnen van aardgas, niet je noodlot wordt.

Ik ben geboren in 1960; een kind van de aardgasgeneratie. Mijn hele leven hebben mijn generatiegenoten, onze kinderen en ik geprofiteerd van de welvaart die de Groningse gasbel bracht. Aardgas levert ons land miljarden op. Ruim 9 miljard dit jaar. Dat is net zoveel als wij in 2012 met ons allen uitgaven aan onze zomervakanties in het buitenland. Ik maak deze vergelijking bewust. Want net zoals in mijn jeugd de komst van het aardgas nieuw was, gold dat ook voor vakanties in het buitenland. Die waren hét symbool van onze naoorlogse welvaart.

Maar nu we van onze vakantie zijn teruggekeerd, blijkt dat er een keerzijde is. In de vorm van ruim tienduizend onveilige of beschadigde Groningse woningen, zoals die van Henk Janssens. In de vorm van onzekerheid of de schade wordt gecompenseerd. In de vorm van angst voor nieuwe bevingen.

Minister Kamp heeft inmiddels zijn excuses aangeboden voor het jarenlang niet serieus nemen van de waarschuwingen van deskundigen voor aardbevingen door gaswinning. Maar een grote meerderheid van de slachtoffers heeft, aldus een peiling van Eigen Huis, geen of weinig vertrouwen meer dat de overheid hun schade

goed zal afwikkelen. Heeft het gevoel dat de keus tussen miljarden voor ons gas en hun veiligheid voor hen negatief zal uitpakken. Heeft het gevoel dat alle Nederlanders gelijk zijn, maar Groningers een beetje minder dan andere.

Daarom is er maar één passend excuus. De belofte dat Groningers net zo veilig kunnen wonen als de rest van de Nederlanders. Daarvoor is nodig dat we de gaskraan dichtdraaien. Kan niet, zegt het kabinet. Stoppen is een bedreiging voor onze economie. Zoals eens ook de 40-daagse werkweek, het minimumloon en afstand doen van Indonesië een bedreiging voor onze economie waren?

Willen wij de geschiedenis ingaan als de generatie zonder verbeeldingskracht? Wij van de aardgasgeneratie en onze kinderen hebben niet alleen in materieel opzicht geprofiteerd van onze gasbel. Wij zijn ook beter opgeleid dan voorgaande generaties. Laten we die investering inzetten voor de veiligheid van de Groningers. Laten we de Groningse huizen versterken, want ook na het staken van de gaswinning, stoppen de aardbevingen niet direct. Laten we het versterken combineren met het energie-neutraal maken van Groningen en de gasmeter daar op nul krijgen. Laten we na de vakantie weer aan het werk gaan!

Nederland wil graag kennisland zijn en heeft nu de kans op nieuwe terreinen kennis te ontwikkelen, kennis die zorgt voor werk en expertise die we kunnen exporteren. Om zo ook aan jongere generaties te laten zien dat je problemen het best oplost door verder te denken dan je neus lang is.

We staan nu voor de keus. Gaan we de veiligheid van alle Nederlanders weer op nummer één zetten, nadat we een halve eeuw onze ogen sloten voor de negatieve gevolgen van de gaswinning? En gebruiken we dat als een kans om te innoveren? Of gaan we hardnekkig door op de ingeslagen weg? Omdat ons de moed ontbreekt een andere weg in te slaan. Omdat we niet tot twee cijfers achter de komma kunnen uitrekenen wat precies de gevolgen zijn van deze beslissing?

De beslissing die we vandaag nemen is niet alleen een keus voor visionair beleid of angsthazerij. We besluiten hiermee ook of Nederlanders daadwerkelijk gelijke rechten hebben, waar ze ook wonen. Mijn keus is duidelijk. Want ik ben niet alleen van de aardgasgeneratie. Ik bin ook ain Grunneger.

E